

Les Sis hores de Cançó a Canet

L'oposició política i la repressió franquista a través dels festivals de la nova cançó (1969-1981)

CARLES SÀIZ I XIQÜÉS

La resistència durant la postguerra

La Guerra Civil Espanyola va marcar profundament la societat catalana i va provocar, sens dubte, un abans i un després en les persones. La derrota va tenir per Catalunya conseqüències catastròfiques ja a partir de 1939, amb una implacable repressió; uns 150.000 catalans van anar a camps de concentració i a presons i uns 4000 foren afusellats per motius polítics. El franquisme va rellugar la llengua catalana a l'àmbit privat i ofegà la cultura autòctona, que a més a més quedà empobrida amb l'exili d'intel·lectuals.

La primera resistència antifranquista s'organitzà a l'interior del país. El Front Nacional de Catalunya, la CNT i el POUM van organitzar xarxes clandestines i poc després s'hi sumà el PSUC i d'altres organitzacions. Entre 1944 i 1947 tingueren molt protagonisme els maquis, nombrosos contingents guerrillers organitzats que van protagonitzar diversos cops a Barcelona. Al mateix temps, el Front Nacional Català actuava amb les penjades de banderes catalanes en els llocs més insòlits, tanmateix la fi de la Segona Guerra Mundial i passats els primers anys de la postguerra, veient que els aliats no intervenien contra Franco, la resistència es va afeblir i el franquisme aplicava una repressió implacable contra els resistents.

A inicis dels anys 50, es van donar per tancades les pitjors èpoques de la repressió franquista. El règim lentament es començava a obrir. L'any anterior Espanya

havia estat admesa a l'UNESCO i a Barcelona s'havia celebrat el XXXV Congrés Eucarístic Internacional que el franquisme va aprofitar per intentar donar la imatge de normalitat política i social arreu del món. Però aquesta tímida obertura va significar també el relleu popular antifranquista, així com una àmplia difusió del marxisme i dels valors democràtics fonamentals.¹ En aquells moments, l'organització clandestina ja era important. Des de 1944 es va anar reorganitzant partits, constituint instàncies unitàries, per donar una imatge política en bloc davant l'opinió pública mundial. D'altra banda, hi havia hagut ja una renovació generacional de la societat, amb la incorporació de joves que no havien viscut conscientment la guerra civil. Sectors importants d'aquests joves començaven a sentir-se fortament atrets pels plantejaments i l'acció de les esquerres, especialment a la universitat on el PSUC arribà a ser amb escreix el grup hegemònic. Era evident que el relleu generacional revitalitzava la societat catalana. Ja des dels inicis dels 50 començaven a emergir els conflictes laborals més importants de la dècada; la vaga de Manresa l'any 1946 que acabà amb l'obtenció de millores salarials; al Maresme la vaga de Mataró i moltes altres a fàbriques de Barcelona, el Baix Llobregat i el Vallès Occidental, deixaven entreveure un descontentament de la gent i alhora eren una nova manera d'anar erosionant el règim franquista consolidat. La lluita de caire reivindicatiu per a la millora de les condicions de vida i de salari permetia la possibilitat de mobilitzacions populars que pose-

ssin en un compromís les autoritats franquistes.

L'amotinament contra l'augment dels preus dels tramvies a Barcelona el 1951 significà un desafiament de masses a l'autoritat del franquisme i, sens dubte, simbolitzà tot un canvi en la forma d'actuar dels col·lectius socials, sumat a les primeres vagues universitàries. Això féu que entre 1956 i 1959 es produís una evident reconstitució de tota l'oposició política, seguida de la creació de Comissions Obreres el 1964, amb gent del PSUC, del Moviment Socialista de Catalunya i d'organitzacions catòliques com la JOC, la HOAC i la FOC, amb les primeres publicacions com "Nous Horitzons" i "Serra d'Or" –que exaltaven el creixement del sentiment nacional català–, l'accés a la universitat de joves de procedències socials diverses, el naixement d'Òmnium Cultural i de les primeres editorials i revistes culturals com "Cavall Fort", "Oriflamma" i "Presència". Es desencadenaren alhora episodis com el de "La Caputxinada" el 1966, on estudiants i destacats personatges del món de la cultura catalana reivindicaven una universitat democràtica així com la lliure circulació d'idees i esdeveniments com el fenomen de la Nova Cançó, que es convertí, a partir d'aquells anys 60, en un mitjà d'expressió de protestes, de crítica social i política. Josep Benet, Lluís Serrahima, Josep Maria Espinàs i Miquel Porter-Moix van iniciar els primers contactes per portar a terme alguna cosa diferent per recuperar la cultura catalana, segada des de 1939, i llançaren la nova cançó sota el nom dels Setze

Jutges, una expressió fonètica de difícil pronunciació per als no catalanoparlants. Poc després s'hi incorporaren Guillermina Motta, Francesc Pi de la Serra, Manuel Serrat, Remei Margarit, Enric Barbat, Delfi Abella, Xavier Elies, M. Amèlia Pedrerol, Joan R. Bonet, Martí Llauredor i Maria del Carme Girau amb la intenció d'omplir els buits de la cultura catalana a través de la cançó, de la música moderna, de la mateixa manera que d'altres entitats ho van fer en el camp de la novel·la, la poesia, la història, l'art o fins i tot l'escoltisme i l'esport. Temps després alguns d'aquests cantants deixaren la cançó de caràcter social i denúncia i començaren la cançó intimista, la cançó de cabaret a la Cova del Drac, on es van poder sentir per primera vegada Maria del Mar Bonet, Dolors Laffite, Ramon Muntaner, Ovidi Montllor, Núria Feliu i d'altres. Apareix també la cançó popular de la Renaixença amb Jaume Amella, Xesco Boix, La Trinca i Pere Tàpias, que seguien la cançó de denúncia política i burlesca amb la participació de seguidors que reivindicaven la llibertat de Catalunya i denunciaven l'opressió del franquisme.²

Els primers festivals de Canet

Els joves catalans, que mai s'havien integrat en les estructures establertes pel franquisme, van trobar en l'escoltisme, com a moviment juvenil català, la possibilitat de formar la seva personalitat. El moviment va començar a prendre força ja a finals dels 50 a nivell de Catalunya i estengué els seus valors per tot el principat amb el suport de l'església. Entre els objectius es volia potenciar el país, l'habilitat manual i el treball, l'educació de la llibertat i la responsabilitat i un estil de vida d'equip... en definitiva que «els joves d'avui siguin els homes del demà, construint un món una mica millor que no el trobarem nosaltres». A Canet, els escoltes s'implantaren a partir de 1969³ des

del seu Cau, situat al carrer Eusebi Golart, i organitzaven excursions i sortides en campaments. Per abaratir els costos de les sortides, els escoltes de Canet van començar a fer activitats des de loteria de Nadal, paneres, el sorteig d'un xai i la venda d'adhesius amb l'eslògan «Canet de Mar és vostra llar» fins a netejar les rieres de Canet o fer trasllats de cementiris⁴. Paral·lelament a les paneres i sorteigs, els Pioners van començar a organitzar alguns festivals de cançó catalana amb finalitats lucratives a fi de millorar i intensificar les sortides als campaments. El primer festival es va muntar l'any 1969 a les pistes del Tennis Canet amb l'actuació de Pi de la Serra, Ovidi Montllor i Lluís Llach⁵ -que s'estrenava com a membre dels 16 jutges davant 500 persones.⁶ Àngel Casas va publicar a «El Correo Catalán» la ressenya de l'acte sota el títol «Qué nostálgico! Un festival como los de antes». I és que els finals dels 60 era una època en que no abundaven aquests espectacles i la gent quedava emmirallada amb els festivals de masses que es portaven a terme a Sant Francisco -el Festival de rock del Golden Gate Park de 1967- a l'Illa Wighth amb 150.000 assistents

(1969) que va ser superat pel de Woodstock l'agost del mateix any, pel de Nova York amb 400.000 persones i el 1973 pel de Watkins Glen amb 600.000 espectadors⁷. Paral·lelament, però molt lluny d'aquestes xifres, els escoltes de Canet continuaven organitzant festivals. Per l'abril de 1970 van organitzar la presentació oficial del grup canetenc La Trinca, alhora que van actuar Maria del Mar Bonet i Miquel Cors, que substituïa a Marià Alberó. Unes 800 persones van assistir-hi. Aquestes xifres haguessin estat les similars a tota mena de festivals que s'organitzaven arreu del país, si no hagués estat perquè per l'agost del mateix any Raimon i Pi de la Serra van actuar a l'Odeon de Canet, amb unes dues mil persones que vingueren a Canet per veure l'actuació dels dos cantants. Donada la cabuda de la sala Odeon, molta gent va haver de sentir el festival des de la Plaça Colomer. Mesos després, el 10 de juliol, Lluís Llach havia d'actuar a l'Amfiteatre del Maresme després de mig any d'absència del cantautor als escenaris. Pel desembre de 1969 ja li havia estat suspesa l'autorització, una vegada la propaganda estava ja repartida⁸ i en aquesta oca-

GOBIERNO CIVIL
JUNTA PROVINCIAL DE AYUNTAMIENTOS
BARCELONA

Barcelona, 7 de Septiembre de 1971.

Dirección: Sr. Don Bartolomé Amatller
Fraginals.
c/. Doctor Anglés, 28, 1.
CANET DE MAR

808

Festival de canción organizado por el grupo "Pioneros" de la Agrupación Escolta, a beneplácito de dicha entidad educativa que ha de tener lugar en día 16 de los corrientes, en el Anfiteatro del Maresme, de Canet de Mar, según programa autorizado por la Delegación Provincial del Ministerio de Información y Turismo.

Visto su instancia en la que solicita permiso para celebrar los actos que al margen se indican, signifíco a Vd. he resuelto autorizarlos, sin perjuicio del cumplimiento de los demás requisitos que, con arreglo a la legalidad vigente sean precisos para su celebración, dándose cuenta del resultado económico que se obtenga.

Dios guarde a Vd. muchos años.

EL GOBERNADOR CIVIL
PRESIDENTE.

sió es tornà a suspendre. Malgrat el vist-i-plau del Ministeri d'Informació i Turisme, el Govern Civil no va concedir l'autorització.⁹ I és que el Govern Civil censurava a tort i a dret cançons de cantants i prohibia actuacions. El mateix Llach no va poder cantar a l'estat Espanyol de 1970 a 1973 i també va ser prohibit posteriorment a les Sis hores de 1975 per la sèrie de recitals que portà a terme al Palau de la Música Catalana. I és que a mesura que passaven els anys, la nova cançó va començar a ser vista amb preocupació pel Govern Civil. Allò que en un principi era titllat per les altes instàncies governatives com un fenomen minoritari, sense cap incidència real, passà a ser un fenomen de masses i a partir de llavors als festivals s'hi podien veure més espectadors que qualsevol diumenge al camp de l'Espanyol.¹⁰

El festival de 1971

L'èxit aconseguit als anteriors recitals va fer que els Pioners preparessin pel 18 de setembre un gran festival de la «nova Cançó», el primer de tan llarga durada tenint la seva equivalència, a petita escala, amb els primers Festivals de Wight o Wood-stock¹¹. En un principi la idea de fer un festival de cançó catalana a l'estil dels que estaven de moda a l'estranger no va caure massa bé als caps de l'agrupament escolta i consideraven que era una bogeria de quatre caps calents. Malgrat tot s'iniciaven els contactes i les primeres Sis hores -encara no amb aquest nom- es feien realitat. L'espectacle, que es portà a terme a l'Amfiteatre del Maresme, cedit gratuïtament pel llavors empresari turístic Josep Rovira Fors, començà sobre les 10 de la nit i van passar per l'escenari "Una de Barrets", de Lluís Crous, corresponsal del "Mundo Joven" i Gabriel Jaraba interpretat per Llorenç Torres, Toni Llobet, Els Penques, Araceli Banyuls i Josep Bisbal, finalistes del concurs "Promoció de Noves Veus" celebrat a la "Cova del drac"¹² en la primera part i en la

EL CORREO CATALAN - 15 de Julio de 1972

ESTA NOCHE, PI DE LA SERRA CANTA EN CANET.

Esta noche, Francesc Pi de la Serra dará un recital en el Odeón Cinema de Canet de Mar.

El repertorio de Pi de la Serra, a la par que muy interesante, es muy extenso, y esta noche, a las diez y media, podrá ofrecernos un buen número de sus canciones, en dos partes, que deleitarán a todos los que admiramos el arte de «Quico» y que nos sentimos identificados con su personalidad.

Desde sus primeras canciones hasta las últimas creaciones de su repertorio cantará Pi de la Serra esta noche en el Odeón Cinema de Canet de Mar.

Joan Ramon MAINAT

EL CORREO CATALAN - 10 de febrero de 1973

LLUIS LLACH, EN CANET

HOY Y MAÑANA, DOBLE RECITAL EN DOS SESIONES

CANET DE MAR. — Efectivamente, todo está ya preparado para la celebración de los tan anunciados y esperados recitales de Lluís Llach en Canet, primeros después de su triunfal actuación en el Olympia de París, donde consiguió un extraordinario éxito, semejante, esperamos, al que obtendrá esta fin de semana en nuestra localidad.

Esta noche, a las diez y media de la noche y mañana domingo, a las once de la mañana, Lluís Llach ofrecerá en dos sesiones, una audición completa de sus canciones, entre las que se cuentan varias no grabadas todavía, como «On vas?», «Novembre del 72», «Les bledes», etc.

Para la venta de localidades de las dos sesiones, la taquilla del «Odeón Cinema» estará abierta toda la tarde de hoy a partir de las cuatro, recomendándose la máxima anticipación posible, para evitar aglomeraciones de última hora.

Estos recitales de Lluís Llach, organizados por el grupo «Pioners de Canet», constituyen un nuevo e importante punto en la creación de un ambiente favorable a la auténtica «cançó catalana», en Canet y su comarca.

Joan Ramon MAINAT

segona actuaren Teresa Rabull, Ovidi Montllor, Maria del Mar Bonet i Enric Barbat. Falsterbo-3 obrí la tercera part, seguit de Baptiste Humet, Enric Barbat i Jordi Clua. Si bé al Festival no hi va anar cap dels grans de la nova cançó i a sobre va ploure, amb una entrada de 75 pessetes i una assistència de més de 1500 persones arribades de tota Catalunya assegurades al terra, el festival podriem dir que va ser un èxit, tenint en compte que marcà un punt de partida a la resta

de festivals de Canet i Catalunya. Àngel Casas va veure que els escoltes de Canet plantaven la llavor que de ben segur germinaria en les properes edicions "lo positivo es el interés que este tipo de certámenes semi-monstruo, al aire libre y a la libre incomodidad, cara a futuros veranos, de la realización de certámenes más ambiciosos desde el punto de vista de intérpretes participantes".¹³ Jordi Garcia Soler titulà la notícia com «Sis hores de cançó a Canet» i és que el fes-

tival durà més del previst, Sis hores i va representar un dur cop per a aquells que volien ofegar la nova cançó. L'èxit de convocatòria va fer que els escoltes de Canet demanessin nous permisos al govern civil per portar a terme dos nous festivals, amb Lluís Llach i Pau Riba.

Les Sis hores de 1972

Pau Riba es traslladà a viure una temporada a Canet després de la seva estada a Formentera i els Pioners van decidir organitzar la presentació del seu nou disc «Jo, la donya i el gripau» a l'Odeon Cinema el 5 de desembre de 1971, on va interpretar, acompanyat de Toti Soler, les cançons més populars del seu repertori¹⁴. El festival de Lluís Llach, previst pel 8 de gener no es va poder celebrar atès que, per tercera vegada consecutiva no es va concedir el permís governatiu pertinent i es va ajornar pel 10 i 11 de febrer. Llach venia de l'Olympia de París on havia triomfat amb els seus «On va», «Novembre del 72» o «Les Bledes»¹⁵. Era la primera aparició de Llach a la província de Barcelona després de dos anys de silenci musical i la transcendència que tingué el recital va fer que Canet es comencés a perfilar com el punt de referència de la música catalana¹⁶. Pocs mesos després el 15 de juliol actuava a l'Odeon. Quico Pi de la Serra¹⁷ i paral·lelament es preparaven les llavors ja «Sis hores de cançó Catalana» de 1972 previstes pel 9 de setembre amb l'actuació de Håmster, Dolors Laffitte, Enric Barbat, Isidor, Pere Tàpias, Maria del Mar Bonet, Miquel Cors, Toti Soler i Ovidi Montllor. Canet havia esdevingut ja una fita important en un hipotètic 'mapa de la cançó catalana'.¹⁸ L'amfiteatre del Maresme va donar pas al Camp Municipal d'Esports de Canet per donar cabuda a les més de 2500 persones que vingueren. Segons Joan Ramon Mainat «en aquesta edició s'observa, també, la maduresa i el bon comportament del públic, la qualitat artística dels qui surten a l'es-

cenari i la progressiva professionalització dels qui organitzaven l'acte. L'èxit del festival va portar a conèixer Canet com el mini-Wight català.

Les Sis hores de 1973

Un any després, amb un pressupost de 150.000 pessetes¹⁹, els Pioners organitzaren en el camp municipal d'esports les sis hores de cançó de 1973. Ho feren el 7 de juliol per evitar la pluja de setembre que havia aigualit –i mai millor dit– l'anterior edició. Comptaren amb l'actuació d'Arrels, Pou, Riba, Toti Soler, Ovidi Montllor, Pere Tapias i per primera vegada s'hi sumà el grup canetenc La Trinca. El festival estigué més ben organitzat que els anteriors i es plantejà un ordre d'actuació en funció dels estils. Com a resultat, més de 5000 persones van assistir a la trobada i és que els festivals de Canet eren encara una de les úniques manifestacions de la nova cançó d'aquest tipus que es realitzaven a Catalunya. Les Sis hores ja prenién aquell caràcter reivindicatiu, tanmateix encara no polititzat. Jordi Garcia Soler, en el pòrtic del programa de mà per als assistents manifestava que «Les Sis hores són un exemple del que la cançó ha estat del seu naixement ençà: un instrument al servei d'una tasca de redreçament

cultural i cívic. A quinze anys de distància d'aquelles primeres actuacions, ens apleguen avui, a Canet, tot un estol de gent jove. Hi fem cap convocats per la cançó i perquè aquesta cançó, defugint els camins fàcils del consumisme estúpid i alienat, ens és portaveu i ens ajuda a seguir el perquè tots plegats –públic, intèrprets i organitzadors– creiem en la funció social de la cançó. Perquè aquesta cita anual, aquestes Sis Hores de Cançó de Canet, demostren que la cançó continua, com sempre, al vent. I perquè això vol dir que el poeta tenia raó, ell també: «ens mantindrem fidels per sempre més al servei d'aquest poble».

Les Sis hores de 1974

L'any 1974 les Sis hores es tornaren a repetir al camp de futbol, el 31 d'agost, però amb canvis en els cercles organitzatius. Des de feia temps el govern civil s'adonà de la transcendència de les Sis Hores de Canet i començà a posar pals a les rodes. A l'hora de concedir el permís va al·legar que l'agrupament escolta no podia fer-ho per estar mancat d'un suport legal i es va decidir que l'organització continuaria anant a càrrec dels Pioners-Truc de Canet, la producció la va portar «Pebrots» de La Trinca i la realització va anar a

càrrec de Joan Ramon Mainat.²⁰ Aquell any actuaren l'Orquestra Mirasol, Joan Isaac i Dolors Laffite en la primera part, Pere Tàpies i Ovidi Montllor en la segona i tancaren la nit Pi de la Serra i Lluís Llach que actuaren plegats com a experiència²¹. Es calculava una assistència de 8.000 persones i van sobrepassar les 15.000, sempre segons xifres publicades als diaris. Els comerços, bars i restaurants van exhaurir totes les existències. Els carrers de Canet van quedar plens de gent des de força hores abans del festival. La Buscarons era una constant rierada de joves amb motxilles i sacs de dormir. Els trens des de les primeres hores no van deixar d'enviar onades d'espectadors. L'aglomeració de gent va portar situacions de desordre, malgrat la vigilància policial. Els terrats de les noves escoles, situades al costat del camp de futbol, van quedar plens de gent. Per passar d'una banda a l'altra del camp es tardava mitja hora i es va produir certa tensió entre el públic i algunes forces encarregades de mantenir l'ordre.²² L'edició, a més a més, va acabar amb un intent de robatori de la recaptació de les entrades, sortosament fallit.

L'èxit de la convocatòria es degué, d'una banda, al gruix propagandístic realitzat per la productora Pebrots Enterprises, qui va fer possible que Ràdio Barcelona i la SER transmetessin en diferit el festival i que les càmeres de TVE enregistressin imatges per al programa Giravolt i Mundo Pop. D'altra banda, aquesta mena de festivals eren els únics esdeveniments d'alliberament i presa de consciència de la cultura catalana i la llibertat atès que el Ministerio de Informació y Turismo, dirigit per Sánchez Bella (1969-1973), havia portat a terme un important enduriment repressiu que afectava als mitjans de comunicació i a tot allò que tingués a veure amb el catalanisme. Se seguia aplicant una dura censura als escriptors i la suspensió, repetides vegades, de concerts de cantants com Raimon, Serrat o Lluís Llach. El 1974 va ser el més conflictiu des

de l'obertura del país a l'exterior ja que el règim entrà en un ambient de gran tensió política i d'autèntica burocratització després de l'assassinat de Carrero Blanco el 20 de desembre de 1973. A l'augment del control de la premsa i la persecució de periodistes, cal sumar-hi la repressió de l'Assemblea de Catalunya—amb la detenció de la seva Comissió Permanent—i tornaren les execucions d'activistes com Salvador Puig Antich i poc després de militants d'ETA i el FRAP. Com a contrapartida, aquests fets van coincidir amb el fort increment de les lluites estudiantils i els aldarulls d'organitzacions obreres. La universitat serà un important focus de politització: els estudiants promouran protestes, participaran en campanyes antirepressives, de solidaritat amb el moviment obrer—l'any 1970 a la província de Barcelona es comptabilitzaven 155 conflictes, el 1975 es multiplicaren gairebé per 10 arribant a 1353, dels quals 714 s'havien produït l'any 1975, que afectaren 260.000 treballadors amb la pèrdua de 5 milions d'hores de treball—i el suport a l'Assemblea de Catalunya, fets que portaran a la presència de policia a la universitat i fins i tot a tancaments de centres. Aquell mateix 1974 els conflictes laborals s'estengueren al camp amb la creació d'Unió de Pagesos, organització de petits propietaris i arrendataris del camp. Lluitaven contra els monopolis comercials, el control de les Hermandades franquistes i la reivindicació d'uns preus agraris remuneradors. A nivell polític es fundà CDC, sota la direcció de Jordi Pujol i Miquel Roca, amb directrius nacionalistes i democràtiques; els socialistes continuaven fragmentats; d'una banda, la Federació Catalana del SOE, Pallach treballava amb el Reagrupament i pel març de 1975 es formava Convergència Socialista, fruit de la unió del Moviment Socialista de Catalunya i el FOC. El PSUC continuava reforçant-se i les eleccions sindicals de 1975 van donar una gran victòria a les candidatures unitàries de Comissions Obreres, que fins i tot

arribaren a ocupar alguns locals de la CNS i a expulsar a històrics dirigents falangistes. L'escàndol conegut pel del 18 regidors del NO!, de l'Ajuntament de Barcelona, que van votar negativament a un crèdit a favor de l'ensenyament en català pel març de 1975, va engegar una forta campanya que exigia la dimissió dels ajuntaments franquistes i l'elecció de nous consistoris democràtics.

D'una oposició cultural a un activisme polític (1975-1976)

Les Sis hores de 1975

L'any 1974 el camp municipal d'Esports de Canet havia quedat petit davant la concurrència de gent a les Sis hores. La transcendència del festival de les 6 hores l'any 1974 va fer reflexionar als organitzadors i van veure que calia buscar un nou espai per a albergar les properes edicions musicals. Paral·lelament als festivals de cançó a l'aire lliure, a l'Odeon de Canet els escoltes continuaven fent activitats durant tot l'any. Per aquesta edició els Pioners-Truc van buscar espais al poble per poder portar a terme el festival i s'habilità l'esplanada del pla d'en Sala per a l'ocasió; es van fer lavabos, bar, sala de premsa, es va destinar un espai als serveis de Creu Roja²³ i fins i tot als bombers. Al mateix temps es van haver d'habilitar espais per a l'aparcament de cotxes i l'accés d'entrada al poble amb la il·luminació de la riera a càrrec dels organitzadors²⁴. Les Sis hores de 1975 van celebrar-se el 12 de juliol en un terreny de 60.000 metres² expressament condicionat per a la celebració.²⁵ El festival, amb un pressupost de 2 milions de pessetes²⁶ va ser tot un èxit. Hi actuaren Falsterbo-3, Marina Rossell, Teresa Rebull, Rafel Subirachs, Dolors Labull, La Trinca, Jo, Pere Tàpies, Maria del Mar Bonet, Ovidi Montllor i Pi de la Serra.²⁷ Els actuant i els festivals

cada vegada adquirien més nivell i prova d'això són els artistes del 75, noms plenament consagrats que no calia presentar. S'esperaven entre 20 i 25.000 persones i és per això que «Pebrots Enterprises» va canviar l'estructura del funcionament. A partir de llavors les entrades no es posaven a la venda només el mateix dia del festival a partir de les 4 de la tarda, sinó que per evitar les aglomeracions d'última hora es van posar a la venda entrades anticipades a Barcelona i Canet;²⁸ tanmateix un any més les previsions es desbordaren. Més de 30.000 joves -alguns diaris van dir-ne 35.000- van participar en el Festival, que per primera vegada tenia una gran càrrega política. La premsa descrivia que «el aspecte del lloc era sencillament impressionant: mientras gran número de fotógrafos, equipos de filmación y grabación, cámaras de televisión y cantidad de informadores tomábamos puntual noticia de comienzo de la quinta edición de las «Sis horas de cançó a Canet» quedaba ya completamente demostrada la vigencia de aquel «esperit de Canet». Aquelles Sis hores van quedar plenes de senyeres que s'onejaven durant tota la nit fins a primeres hores del matí quan gran part dels assistents anaven a dor-

mir a la platja de Canet. La crítica digué que les Sis hores de 1975 havien estat impecables en organització. Juan de Sagarra a «El Noticiero Universal» digué: «leo en los papeles el exitazo, exitazo en todos los sentidos, de las Sis Horas de Canet. Era previsible. Es ir en aumento. Es un mitin. Bueno, para unos es un mitin -com los mítines de Raimon- para otros es una fiesta. (...) Lo de Canet es algo sui generis».²⁹

Baltasar Porcel a través de La Vanguardia deia que les Sis hores «inaugura una nueva etapa en las relaciones juventud-país-cançó» alhora que destacava que «la mayoría comienza a dejar de ser silenciosa. No está mal la filarmónica, como uno de los ensayos de recuperación de voz... porqué constreñir la interpretación de lo de Canet al mero espacio musical, por relevante que hay sido éste, y en verdad ha resultado serlo mucho, sería continuar celebrando la ceremonia de la confusión, o de imitar el avestruz. En Canet se acudió a escuchar a unos cantautores desde luego, pero también se hizo porqué actuaban en catalán y porqué su prédica, hablen del mar y la luna o de los conflictos sociales, es la que se halla en el ánimo y en la sensibilidad de los conflictos so-

ciales, es la que se halla en el ánimo y en la sensibilidad de cada uno y de todos nosotros: son nuestra intimidad y nuestras apetencias colectivas la que constituían la segunda y frondosa, implícita «crida» de la «cançó de Canet».³⁰

Xavier Sardà, a través d'El Correo Catalán, deia «un público que gritó, que cantó que se solidarizó con los cantantes pero que en ningún momento puso en peligro la labor llevada a cabo por los organizadores».

Allí la gente fué a presenciar una manifestación en todos los aspectos, tanto artísticos como cívicos, pero lo que realmente quedó demostrado fué la personalidad de una idea común que pudo expresarse y dar a entender sus pretensiones como una increíble inteligencia».³¹

Les Sis hores havien arribat, segons els diaris del país, a la seva majoria d'edat³² i d'altres qualificaven Canet com l'autèntica capital de la música del país. «El espíritu que anima esta imagen está muy cerca del que hizo posibles Wight, Woodstock, Monterrey»³³. I és aquest esperit de les Sis hores el que va ser model per a la «Mostra de la Cançó dels Països Catalans» organitzades per Enllaç i el Grup Eixam de Sant Vicenç del

Castellet³⁴ i quinze dies després va donar pas al Canet-Rock, amb 15.000 persones.

El Canet-Rock de 1975

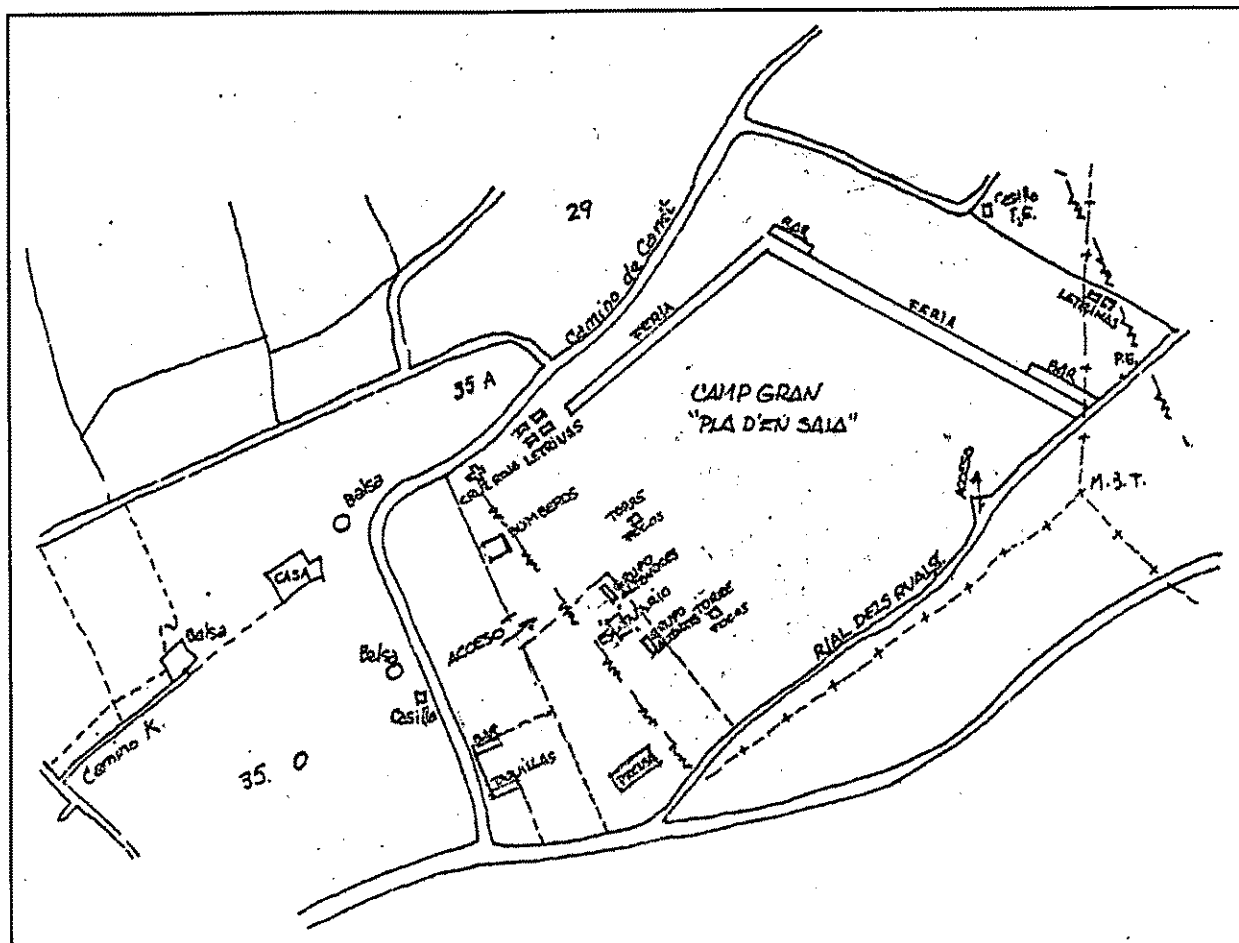
El Canet-Rock va ser una altra iniciativa musical organitzada al mateix Pla d'en Sala per Pebrots i Zeleste amb algunes similituds als festivals de les Sis hores però amb diferències com ara la durada —dotze hores— i amb la intervenció dels millors grups i solistes del país. L'any 1975 van actuar l'Orquestra Mirasol, Fusioon, Maria del Mar Bonet, Gualberto, la i Baptiste, Jordi Sabats, Tete Montoliu, Barcelona Traction, Pau Riba, Companyia Elèctrica Dharma, Iceberg, Molina i Orquestra Plateria. Sisa no va poder cantar, davant l'ordre de la Dirección General de Seguridad de Madrid que va prohibir la seva actuació. Zeleste feia temps que venia plantejant la possibilitat d'organitzar una gran

manifestació musical, a la manera de les grans concentracions juvenils que es celebraven ja en molts altres països i amb un programa de músics i grups nacionals. Zeleste entrà en contacte amb els organitzadors de "La nit de Folch" i "La nit de Jazz" de Cardedeu, però les possibilitats que oferia Canet, així com el públic de les diverses edicions de les Sis hores, va fer decantar Víctor Jou per Canet. El festival comptà amb 70 stands que venien productes d'interès juvenil, llibres i revistes d'editorials progressives, camisetes i discs. Es comptava amb una convocatòria de 5000 a 10.000 persones tanmateix l'èxit de 15.000 persones, quinze dies després de les 35.000 de les sis hores, va acabar de preocupar les altes instàncies del país. Aquest fet va portar a suspendre pel juliol la proposta de celebrar unes altres sis hores a les comarques lleidatanes, gironines i tarragonines que també organitzaven Pebrots Enterprises a fi de descentralitzar el festival de Canet.

Les «Sis hores de Cançó a Bellpuig», que comptaven amb la col·laboració del grup sardanista "Tres turons", no van ser autoritzades i pel setembre es comunicava la suspensió de les "Sis hores de Cançó de Figueres, que tenien el suport de la gent de Ràdio Popular. Tampoc van poder celebrar les Sis hores de Cançó de Reus. Les ordres dels governs civils venien directament des de Madrid i quedava clar l'estat de nerviosisme del poder davant les masses de joves.

Des de l'abril de 1975 els festivals maratonians van proliferar no només a Catalunya, sinó que també a ciutats tan conservadores com Burgos que van portar a terme també les "15 horas de Burgos", amb 6000 persones a la Plaça de Braus i amb el suport de l'Ajuntament, a Adamuz, València, i "Las 10 horas de Música de Marbella", però cap festival superà els dos festivals celebrats el mateix any a Canet.³⁵

Pel setembre de 1975 la revista

Traçat de l'arquitecte Daniel Freixas sobre el camp del Pla d'en Sala, l'any 1976 (AMCNM)

d'extrema dreta Fuerza Nueva atacava durament les Sis hores de Canet dient que "si este festival fuera una manifestación artística, musical, de entusiasmo juvenil puro y limpio por la melodía, nos alegraríamos del mismo. Allí se pidió autonomía para Cataluña, el País Vasco, Galicia... se cantó "Els segadors", se exhibieron pancartas por doquier".³⁶

Les Sis hores de 1976

La mort de Franco el novembre de 1975 encetà un nou període en la història d'aquest país, una nova etapa marcada per l'inici de la recuperació de les llibertats democràtiques, l'Estatut d'Autonomia i l'autogovern. La gent va trobar en la cançó un dels components, el socio-polític, que més simpaties li havia proporcionat i a qui més serveis havia prestat. A partir d'aquest moment els polítics van crear plataformes polítiques i la cançó no només va quedar relegada a un segon pla, sinó que per a alguns polítics els era incòmoda perquè gosava dir les coses que en política no agraden.³⁷ Tot i així les Sis hores de 1976, amb un pressupost d'uns 10 milions,³⁸ van ser tot un èxit de convocatòria. Si bé en un principi es temia pel permís del Govern Civil, atès que no s'havien pogut portar a terme ni les Sis hores de Reus ni les de Bellpuig ni les de Figueres, el governador Civil de Barcelona, Sánchez Terán, va comunicar als Pioners de Canet i Pebrots que «a priori, no veia inconveniente en autorizar el festival de les «Sis hores de cançó a Canet».³⁹ Tot i així, no sense impediments, un mes després d'haver presentat les sol·licituds, és a dir, una setmana abans del festival, el Govern Civil va començar a posar entrebancs i va demanar als organitzadors un certificat del visat del Col·legi d'Arquitectes assegurant la seguretat de tot allò que s'havia muntat en el terreny, un visat de la Delegació Provincial del Ministerio de Industria certificant la correcta instal·lació elèctrica, un informe de

la Delegació Provincial de Sanitat, un informe sobre els extintors, centrifugació del terra, capacitat de les sortides i d'altres.

Aquests certificats no podien ser al Govern Civil en una setmana, atès que el mateix Govern Civil sabia que havien d'ésser sol·licitats amb deu dies d'anticipació. Després de negociacions els organitzadors van arribar a un acord amb el Govern Civil perquè passés a qualificar el Pla d'en Sala dins el reglament de «Piscines».⁴⁰ El 24 de juliol de 1976 van actuar al Pla d'en Sala, Coses, Al Tall, Uc, Ramon Muntaner, Pere Tàpies, Maria del Mar Bonet, La Trinca, Francesc Pi de la Serra, Ovidi Montllor i per primera vegada pujava a unes Sis hores, Raimon. A partir d'aquell any el Pla d'en Sala es contractà per cinc estius i això va facilitar poder condicionar més bé l'espai amb valles de quatre metres d'alçada, un escenari fix, taquilles d'entrades i accessos; en definitiva, es millorà en serveis. D'una banda es contractà el personal de seguretat del Camp del Barça i també es millorà la sonorització amb la construcció d'una megafonia pròpia, atès que en tot l'Estat Espanyol no existien uns equips tan potents com els necessaris, donat que no es feien festivals d'aquestes dimensions. Paral·lelament es milloraren també les comunicacions amb el poble. Després dels aldarulls d'anys enrera, RENFE va posar més trens i fins i tot es va accelerar el primer a les 4 del matí. Aquella edició,

EL BURRO I L'AGUILA

Qui fa i desfa quant vol, sense manies
retalla siluetes sense rostre
que corren s'agenollen i raspallen
xisclen com marletes donant ordres
per el seu bé i per el nostre mal?
Sen el burro i l'àliga reial.

Perque baillem el ball de mala gana
perque tanquem finestres quant, obertes,
deixen entrar la llum que abans teniem
perque les flors ja neixen totes grises
perque hem de regar pedres quan no cal
perque ho mana el burro i l'àliga reial.

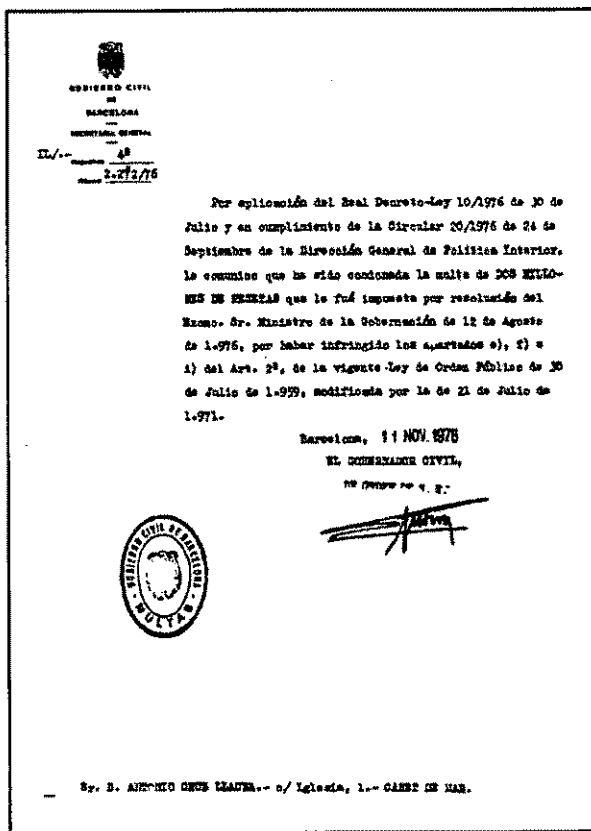
On es diuen Paraules i discursos
que cada mes ningú s'escolta?
On s'estripen l'arna imprescindibles?
On encara es recorden les creuades?
On l'amor és pecat ~~de~~ ^{en} immoral?
On hi ha el burro i l'àliga reial.

Quan tornarem a riure com ho feiem
els nostres pares, fort, sense recança
quan deixarem els nervis de l'espera
quan dormirem tranquils d'una tirada
i oblidarem per sempre el "tan se val"
quan es morin el burro i l'àliga reial.

Sortirem al carrer i una gentada
es fondrà amb salts de joia i alegria
el sol resplendirà radiant i amb força
i el festeig durarà quatre setmanes
una gresca a nivell nacional
quant es morin el burro i l'àliga reial.

Llettra i música: F.Pi de la Serra.

recordem-ho, era la primera després de la mort del dictador i era la primera que d'una manera clara es deia que «el contingut reivindicatiu de les cançons dels autors presents en aquest festival, sorgeix com a crítica a una societat que no acceptem però que mitjançant el treball col·lectiu de cantants, músics i públic, hem de forçar perquè aquesta transformació sigui realitat en un marc de pau i de respecte mutu». L'opuscle que es repartia a l'entrada deia «les Sis hores de cançó serà un acte més de refermació i reivindicació cíviques que a través de la música, ha d'aconseguir palesar les aspiracions dels assistents, del poble català» i afegia «d'un any ençà han passat moltes coses en el context social i polític del país; moltes de contradictòries, algunes de positives i moltes d'altres que no han estat acceptades per les classes populars ja que han estat contràries a la finalitat que aquestes persegueixen amb la seva lluita: la transformació de la societat en un nou model més just

per a tots». ⁴¹ Aquell any, al grup de Pebrots s'hi van sumar els joves de la cooperativa cultural Odeon -atès que els Pioners s'havien dissolt- ⁴² els quals van preparar una sèrie de representacions i actes d'animació pels carrers, ja des del dia abans, a fi d'entretenir aquella gent que anava als festivals algunes hores abans de l'inici del festival ⁴³. Comediants, també, formant part de l'Odeon, va preparar una cercavila popular pels principals carrers de Canet, acompanyats del grup de joves de la Marxa de la Llibertat, que anaven amb una pancarta que deia «A Catalunya no la para ni Déu» i anaven distribuint exemplars de la revista «Fem camí». La presència policial a les Sis hores es feia notar des del mateix divendres a la tarda. La Guàrdia Civil era present a tothora i demanava, en alguns moments, la documentació als assistents. L'entrada de vehicles al poble requeria també la vinguda de motoristes i jeeps de la Guàrdia Civil, en aquest cas armats amb metralladores, que vigilaven tots els entorns i fins i tot una vintena de guàrdies civils, comandats per un tinent, un sergent primer i diferents caporals feien acte de presència a l'estació i comptaven el nombre de gent que

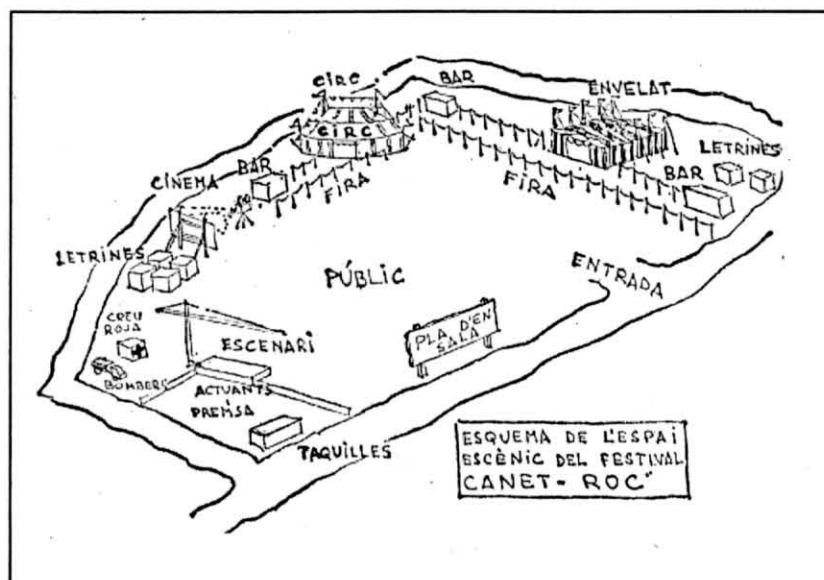
que quedava sobre el pla d'en Sala ⁴⁷ i al festival s'hi destinà tot un contingent de les forces de la guàrdia civil i de les forces armades que el diari «Avui», segurament de manera desmesurada, va assegurar que passaven la xifra de 4000 policies ⁴⁸. Per primera vegada l'any 1976 les forces de l'ordre portaven dos camions d'equips electrògens amb focus de la policia armada, que van servir per a il·luminar el recinte mitja hora després d'haver començat el festival, quan es produí una deficiència en el subministrament elèctric ⁴⁹. El festival va intentar ser sabotejat després que sectors ultradretans rebentessin les portes del transformador que subministrava el fluid elèctric al festival, desconectessin els fils i tanquessin la caixa amb una immensa cadena de ferro. Van ser moments tensos pels organitzadors i més si tenim en compte que al Pla d'en Sala s'hi concentraven, a les fosques, 60.000 persones que cridaven en contra del «terrorisme de l'extrema dreta» amb un «ea, ea, ea, el búnker se cabrea» fins que la policia armada encengué els seus reflectors. Els nervis augmentaven progressivament, de minut a minut, fins que una vegada solucionat el problema del trans-

arribava en el tren. ⁴⁴ A banda, alguns anys hi havia hagut un destacament de policia nacional al pati de l'escola de teixits, que en cap moment sortí del recinte ja que era només de reforç en cas que fos necessari ⁴⁵ i un altra de Guàrdia Civil situat estratègicament a darrera dels altiplans del pla d'en Sala, sense que fossin vistos pels assistents ⁴⁶. El seguiment policial es feia des de la torre de l'alcalde Quirze Planet

formador, es reprengué el festival. L'actuació de Raimon amb la seva coneguda cançó «Diguem no» ⁵⁰ va portar a intercalar crits «Llibertat, amnistia i Estatut d'Autonomia» i a l'alçament, amb una grua, d'una monumental bandera catalana de més de 15 metres d'allargada.

La presència de l'oposició democràtica

Molts destacats representants de gairebé tots els grups polítics catalans es trobaven entre el públic i molts partits van optar per muntar parades amb els seus programes polítics. S'hi van poder veure Miquel Roca, Miquel Sellarés, de CDC, Josep Maria López Llavi del PSAN, Francesc Frutos i J.D. Linde, llavors de la Comissió Obrera Nacional de Catalunya i Rafael Ribó, llavors de l'Assemblea de Catalunya, entre d'altres. Des de les quatre de la tarda van onejar banderes catalanes, republicanes, roges, anarquistes, saharauis, basques, andaluses i aragoneses; es van col·locar pancartes polítiques i es va repartir propaganda del Comitè Nacional de Catalunya de la Jove Guardia Roja, exemplars de «Combatiente» de la Lliga Comunista, pamflets de les Joventuts Socialistes d'Alliberament Nacional, exemplars de «Mundo Obrero», òrgan del PCE, fulles de CDC amb la lletra d'Els Segadors i comunicats de la primera assemblea, de les Joventuts Revolucionàries Catalanes, del Partit Popular català en favor de la Marxa, del PSUC, de la CNT, del PTE, del Partit Socialista Congrés, d'Izquierda Comunista, de Joves de la Lliga Comunista, exemplars de la «Voz Obrera» i «Renovación», òrgan de les Joventuts Socialistes, d'«Avant» del Partit del Treball i de «La Veu dels Treballadors», portaveu del Comitè nacional de Moviment Comunista de Catalunya, opuscles de les Joventuts Comunistes de Catalunya, del Front Nacional de Catalunya, d'ERC, del Front Nacional de Catalunya, i molts d'altres. ⁵¹ Patricia Gabancho, a la revista «Destino»,

deia «si bien las banderas catalanas eran mayoría, cada grupo político enseñaba varias pancartas, que desfilaron por entre el público hasta el momento de iniciarse las actuaciones, coreadas o silbadas según las preferencias. (...) El recinto era una especie de feria de la propaganda política, en el cual octavillas y manifiestos eran repartidos o lanzados por el aire».⁵²

El Canet Roc de 1976

L'èxit de les Sis hores va donar pas al mateix pla d'en Sala a la segona edició del Canet Roc, aquesta vegada, però, sense que fos considerat com l'últim vestigi anglosaxó d'una música que anava buscant i trobant les seves arrels autòctones i populars en el moviment laietà, dimensió musical de la cultura juvenil catalana que es gestava entorn a Zeleste⁵³. El certamen, celebrat el 7 d'agost i amb un pressupost de set o vuit milions⁵⁴, comptà amb 19 actuacions; Pau Riba, Sisa, la rondalla de la Costa, Secta, Sónica, Blay Tritoni, Oriol Tramvia, Companyia Elèctrica Dharma, Mirasol Colors, Atila, Toti Soler, Miki Espuma, Els Pavesos, Triana, Esqueixada Sniff, Barcelona Traction, Jordi Sabatés amb Santi Arisa, Granada, Orquesta Plateria i Els Pescadors van anar desfilant pels diferents escenaris del recinte i és que, a banda del tradicional

espai d'actuació, hi havia d'altres punts d'atracció com era un circ amb espectacles, una envelat, una fira popular amb més de dues-centes parades⁵⁵ i un cinema que passava pel·lícules còmiques i de dibuixos animats.⁵⁶ L'entrada valia 300 pessetes i malgrat la preparació, tan sols hi assistiren 20.000 persones -el suficient per amortitzar un muntatge d'aquesta mena- i moltes d'aquestes no van lligar amb els músics que actuaven. D'altra banda hi hagueren continus aldarulls i desperfectes tant al poble com al recinte -quaranta tanques distribuïdes, es va espatllar bona part de l'equip del grup Atila i un bon nombre de borratxeres que van haver de ser ateses per la Creu Roja⁵⁷ - fet que creà un cert malestar als veïns i que va fer que l'organització es plantegés repetir o no una nova edició el proper any.⁵⁸

Les multes de 1976

Dies després del Festival de les Sis hores, els organitza-

dors van ser cridats a declarar a la Jefatura de Policia de Via Laietana i el 19 d'agost La Trinca van rebre una comunicació del Ministeri de Governació que els imposava una multa de dos milions de pessetes per «actos contra la moral y las buenas costumbres» i «subversión», ja que durant el festival es van sentir crits subversius, es distribuï propaganda il·legal i s'alçaren banderes prohibides. Segons el Ministerio -que no casualment des del 5 de juliol d'aquell mateix any el Ministre de Governació era Rodolfo Martín Villa, exgovernador civil de Barcelona- «no es podien aprofitar els actes artístics dels quals se'n beneficiaven econòmicament els organitzadors amb finalitats polítiques». La notícia de la multa va alterar artistes, periodistes i participants i paral·lelament s'iniciaren accions de solidaritat per part de l'Assemblea d'Actors i Directors.⁵⁹ El diari Avui⁶⁰ publicà una pàgina sencera amb cartes dels lectors jutjant la multa i Xavier Sardà escrivia a «El Correo Catalán» que «mucho se ha dicho y escrito en torno al significado del festival de Canet en el que quedaron plasmadas realidades indiscutibles, patrimonio de un buen sector social. Si bien la temida suspensión que desde el principio amenazaba las «sis horas» no llegó a consumarse, el búnker puede estar tranquilo; cara

se ha pagado la broma». Més de cinquanta periodistes de premsa, ràdio i televisió van manifestar la seva disconformitat en el pretès desordre i també es sumà el suport de partits polítics i del mateix alcalde de Canet, Quirze Planet, adreçant-se als mitjans de comunicació dient «todos creíamos que la celebración de las «Sis horas» habían sido un modelo de convivencia y ahora resulta que se impone a la organización del festival esta extraña multa que no sabemos realmente de dónde viene». (...)Teniendo en cuenta el orden que reinó en el recinto, no podemos comprender este hecho. Ya nos conformaríamos con que el día que llegue la democratización a España, todos los partidos políticos sepan convivir como lo han hecho en el festival de Canet estos años ⁶¹. Quirze Planet, alcalde obert al jovent, defugia totalment l'obscurantisme dels alcaldes franquistes de l'època i lliurat des de sempre al jovent del poble a tothora, sempre donà suport als Festivals. Mai va posar cap pal a la roda en les diferents edicions i

va saber actuar amb fermesa davant l'actuació de la força pública al Festival del camp de futbol, quan dalt de l'escenari, a la vista de tothom, va apartar la mà d'un sergent de la guàrdia civil que apuntava el cap d'un xicot amb la pistola i se'l va poder endur amb serenitat, sense que passés res ⁶². Més que permissivitat, el que hi havia era coordinació per evitar possibles aldarulls del públic. Enric Llauger, regidor franquista durant l'època dels festivals recorda que «l'ajuntament sabia que era una qüestió que tenia cert risc però tampoc li feia molta por. Hi havia reivindicacions polítiques però com que la cosa no passava d'aquí, que fessin el que vulguessin». -i afegeix que- «fins i tot Quirze Planet rebia comunicats del Govern Civil sobre qui havia de cantar i qui no però francament mai en va fer cap cas». Tornant al tema de la multa, l'oposició democràtica catalana era en aquests moments ja molt forta. A banda de l'Assemblea de Catalunya, el 23 de desembre de 1975 s'havia constituït el Consell de Forces Polítiques de Catalunya

fins i tot el 1975 el mateix Planet va anunciar durant la Festa Major, pels micròfons de l'envelat, que el Govern Civil havia autoritzat el festival. Per aconseguir aquest permís el mateix alcalde havia hagut de fer també gestions a Barcelona. Quirze Planet actuà sempre amb astúcia davant el tema de les Sis hores tots els anys que va ser alcalde de Canet fins a la seva mort l'agost de 1977, evitant possibles aldarulls i conflictes com per exemple l'any 1974, que

amb onze partits ⁶³ i també van avançar molt les relacions entre l'oposició catalana i l'espanyola amb propostes de consens, com la formació d'un govern provisional de la Generalitat i el també restabliment provisional de l'Estatut del 32. El govern d'Arias Navarro, amb Manuel Fraga Iribarne com a ministre de Governació, va fracassar ja a mitjans de 1976 per la manca de capacitat negociadora amb l'oposició i el caràcter repressiu i violent d'Arias; no en va li deien, pel seu passat, «el carnicero de Málaga» ⁶⁴. El 5 de juliol de 1976, després de la dimissió esperada d'Arias Navarro, Adolfo Suárez jurava el càrrec de president del govern i encetava una reforma política de transició cap a la democràcia, negociada, però, amb l'oposició. El 30 de juliol Suárez decretà un indult general polític, ⁶⁵ que fou ampliat posteriorment fins a l'arribada de la llei d'amnistia del 14 d'octubre de 1977. És gràcies a l'aplicació del reial decret que, després que La Trinca anunciés que no pagaria la multa i la recorreria, el 13 de novembre va rebre una notificació del govern civil de Barcelona que anul·lava la multa imposada. ⁶⁶

Els festivals durant la transició (1977-1981)

Del 20 de novembre de 1975 al 29 de setembre de 1979 a Catalunya es va viure un temps en què la reivindicació a favor de l'autonomia i del restabliment de la Generalitat va ser unànime. Els dies 1 i 8 de febrer de 1976 l'Assemblea de Catalunya mobilitzava els ciutadans sota el lema de «Llibertat, Amnistia i Estatut d'Autonomia» i milers de catalans sortien a Barcelona i d'altres ciutats per protagonitzar les primeres manifestacions de masses. Les primeres eleccions democràtiques es donaren el juny de 1977 i van obrir la possibilitat que Catalunya recuperés les seves institucions, un president i un govern provisional.

Les Sis hores i el Canet Roc-77

El juliol arribà a Canet amb pluja i s'igualiren les Sis hores de cançó del dia 30. Tot i així al Pla d'en Sala s'hi va concentrar 70.000 persones per veure actuar Lluís Miquet i Els 4Z de València, Celedoni Fonoll, Marina Rossell -on va començar la pluja- Ovidi Montllor, Pere Tapias, Maria del Mar Bonet, Lluís Llach, Coses, Ramon Muntaner, Pi de la Serra i Els Pavesos.⁶⁷ Tanmateix, sembla ser que les Sis hores de 1977 van deixar la protesta, la denúncia en la cançó, el sentit crític. Una carta al diari AVUI de principi d'agost deia «D'ara endavant la joventut cercarà divertir-se a Canet. La investigació, l'estètica musical supliran probablement la denúncia en la cançó. En aquestes termes s'expressaven els responsables de les Sis hores de Cançó a Canet, en constatar que el públic, si bé nombrós, no havia respost amb l'entusiasme d'altres anys (...) Però jo em pregunto: tantes coses han canviat a l'Estat espanyol que preveiem que sobrarà la crítica en la convocatòria a Canet de l'any vinent? No frivolitzeu la joventut!... Crisi econòmica, atur, caos urbanístics, pobles abandonats, comunitats que lluiten entre el pacte i la no-renúncia; d'altres, entre la violència i la dignitat". Tota una herència a repartir i els joves no se n'escapen. Però precisament perquè la feina que ens espera a tots és dura cal una cançó forta

que sostingui, no una cançó evasió».⁶⁸

Dues setmanes després, talment com l'any 1976, en el mateix escenari, començà el Canet Roc, "la Festa de la Lluna Plena" amb Oriol Tramvia, Música Urbana, Companyia Elèctrica Dharma, Pau Riba, Mirasol/Colores, Orquesta Plateria, Casavella i Jordi Baptiste. La festa també quedà deslluïda per l'aigua i per la poca

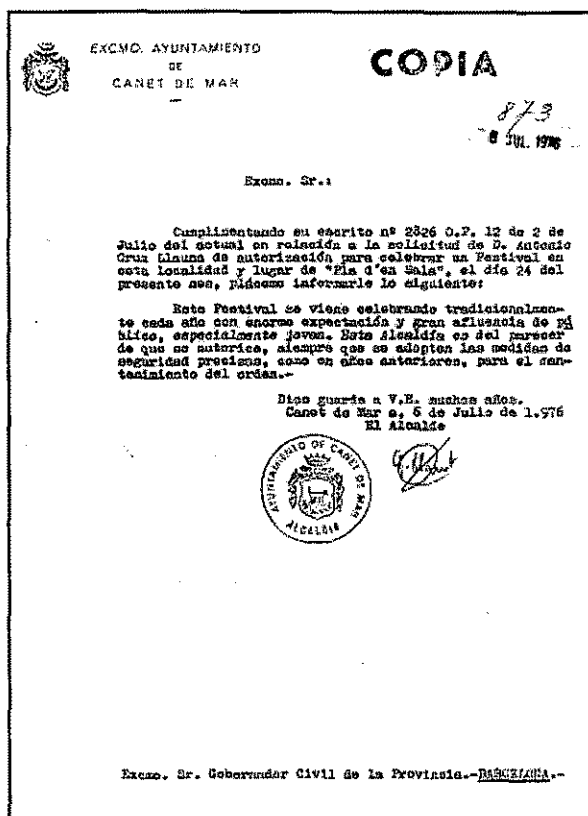
convocatòria -unes 8.000 o 9.000 persones-⁶⁹ respecte a l'anterior Canet Roc, fet que portà a creure que els festivals de cançó havien entrat en crisi. Jordi Garcia-Soler, des de les pàgines del diari Avui, va defensar la vigència dels festivals i de la continuïtat "encara tenen molts serveis a fer (...) i és importantíssim per a la tasca indefugible de la necessària reconstrucció nacional, l'interès polític de la qual és evident. De la mateixa manera que és absurd voler enterrar les Sis Hores de Cançó a Canet perquè enguany no hi va haver tants cants, crits, banderes i pancartes com en les edicions anteriors, de la mateixa manera que és il·lògic voler donar per acabat el Canet/Roc perquè aquest any ha tingut una participació popular sensiblement inferior a la de convocatòries anteriors."⁷⁰

Canet-78, el retorn de l'entusiasme?

La manifestació de l'11 de setembre celebrada a Barcelona el 1977 va representar l'impuls definitiu per a la consecució de les reivindicacions catalanes. Tres mesos abans, a les eleccions de juny, l'electorat català havia manifestat un comportament radicalment diferent respecte al del conjunt espanyol i havia donat la seva confiança a les forces democràtiques i autonomistes. El Govern de Madrid, però, encara parlava d'una «Mancomunidad de Diputaciones», plantejant que quedà definitivament abandonat després de la promulgació de l'estatut d'autonomia de 1979 i amb el primer Parlament de Catalunya. A Canet, després de la baixada de l'activisme polític i la lluita reivindicativa de les Sis hores de 1977, l'any 1978 els organitzadors van intentar recuperar l'esperit dels Festivals i van batejar-lo amb la crida i defensa de la llibertat d'expressió a través de totes i cadascuna de les intervencions artístiques del festival. El festival, amb el nom de Canet-78⁷¹, començà el divendres 14 de juliol amb la inauguració d'una exposició de cartells, fotografies i documents de les set edicions dels Festivals a la Sala Cap i Cua⁷² i una revetlla popular gratuïta al Carrer Ample amb el grup Dekaros, seguit a mitjanit, a la platja, amb un gran cremat. El dissabte 15,

La platja de Canet s'omplia fins a mig mati de gent que havia assistit als festivals

d'artesanía, adhesius, samarretes, menjars i fins i tot es feren cendrers amb el logotip del Canet-78.

L'escenari i els equips tècnics van ser els mateixos que l'any anterior, tanmateix comptà amb la novetat d'un circuit tancat de televisió, amb una pantalla gegant de vídeo de 7,5X10 metres, que era reflex de tot allò que passava al llarg de la nit, amb els primers plans dels cantants dalt l'escenari. En començar el festival es llegiren diver-

El fracàs del Canet Roc 1978; una mostra d'incivisme?

Zelestes va decidir deixar d'organitzar el Canet Roc a causa de les pèrdues econòmiques de 1977 i la gent de Matriu-Matraç -promotora de Pau Riba- i de Sono-Servei van decidir organitzar un gran festival continuador dels promoguts en el mateix Pla d'en Sala per Víctor Jou però aplegant tota una colla de grups nacionals i estrangers. Si bé les Sis hores de 1978, organitzades per Pebrots, es desenvoluparen aquell mateix estiu amb les directius esperades, el Canet Roc, celebrat entre el 2 i el 3 de setembre, va ser força accidentat des de bon principi, malgrat que es pretenia donar-li aquella dimensió "internacional".⁷⁵ D'una banda, el polèmic cartell anunciador del festival va provocar les ires i les reaccions dels sectors més conservadors del país a través de cartes i queixes a diferents mitjans de comunicació quan van veure una Mare de Déu amb una frase blasfema: "contritacontradictio/Virgo inseminada". Pau Riba, promotor del Festival, explicà el significat del cartell dient que "aquest any se celebra el canvi d'era, això vol dir canvi d'actitud i per tant, canvi de cultura. El dia 2 hi ha lluna nova i aquesta fase correspon al moment en què les coses estan buides i la naturalesa respon. Per altra part aquesta lluna nova correspon a Virgo, signe de puresa inviolada, per la qual cosa simbòlicament cada persona que passi per la porta de Canet Roc serà un espermatozoi-de que inseminarà l'enorme matriu del Pla d'en Sala, per a l'any que ve, fer el part d'Aquari".⁷⁶ L'enigma va ser desxifrat pels organitzadors, tanmateix l'Ajuntament de Canet condemnà el cartell i el Govern Civil va fer retirar la publicitat -4.000 cartells- i va prohibir l'entrada als menors de divuit anys, al mateix temps que imposava una multa de mig milió de pessetes als organitzadors⁷⁷ perquè "tant al dibuix com al text es feien greuges a creences religioses que havien de produir, tal i com s'esdevingué, la raonada i

Comediants van estar amenitzant Canet, durant tot el dia, animant la gent del poble, anant a rebre a l'estació els qui arribaven i fent una cercavila pels carrers -es volien convertir les Sis hores en quelcom més que un festival musical, en un espectacle- que acabà al recinte del Pla d'en Sala, on Comediants, després d'un llarg retard, a causa de problemes tècnics, donà inici al Festival de les Noves Veus amb l'actuació de Vol, Kim Torras, Jaume Escala, Manuel Peiró, Albert Montoliu, Toni Morlà, Joan Borràs, Ramon Sauló, Ernest Roselló i Òscar Mas. Sens dubte, el retard perjudicà els participants que, per manca de temps, només pogueren cantar un parell de cançons cadascú i poc després es donà pas, a les deu de la nit, a la segona part del Festival, "Canet Cançó", amb les veus més que consagrades com les de Maria del Mar Bonet, Ramon Muntaner, La Trinca, Pi de la Serra, Al Tall, Ovidi Montllor, Marina Rossell, Cosses, Pere Tàpies, Joan Isaac i Els Pavesos. Abans de l'actuació s'aixecà enlaire un globus amb la màscara i les lletres de «llibertat d'expressió». Durant la tarda es van anar muntant parades de publicacions, objectes

sos comunicats d'adhesió, així com de solidaritat amb el País Basc i molt especialment amb els "Joglers", que estaven empresonats i a qui molts dels artistes van decidir dedicar el Canet-78.

El festival acabà amb un gran castell de focs artificials i l'onada de gent que anava cap a l'estació o la platja de Canet.⁷³

Al festival de 1978 hi assistiren 50.000 persones, podríem dir nogensmenys que en la darrera edició, tanmateix hi hagué poca presència de polítics.

Alguns comentaristes com Jordi Garcia-Soler, de l'Avui, deixaven escrit als diaris que el Canet-78 es tornava a respirar una vegada més entusiasme, en un moment en què l'últim Canet Roc no havia motivat al públic i corrien rumors i especulacions que la nova cançó com a tal estava morint.

Tot i així, el periodista Àngel Casas, a "El Correo Catalán" deia que "en el ánimo de todos está que Canet, como larga noche de la cançó resulta una experiència aburrida. Una experiència consabida en la que incluso los propios cantantes protagonistas del asunto, se encuentran bostezando por los ale-dañios".⁷⁴

serena encara que enèrgica protesta de nombrosos sectors de creients, reflectida en alguns articles de la premsa, "Cartes al director" i també diversos escrits dirigits al govern civil".

Segons el Govern Civil, el cartell era contrari a la convivència social "per la qual cosa ha imposat, en virtut de les facultats que li confereix la vigent llei d'ordre públic, una multa de cinc-centes mil pessetes a l'organitzador del festival, sense perjudici de l'acció del ministeri fiscal pel que fa a les oportunes responsabilitats penals".⁷⁸

Per altra banda, la concepció del tipus de festival va provocar també opinions diverses dins del món musical. Hi ha qui deia que un festival com aquell havia d'estar únicament obert als grups del país -cal tenir present que en totes les edicions de les Sis hores els cantants només podien actuar en català-, d'altres criticaven la iniciativa, ja que entenien que l'obertura del festival a grups estrangers era una concessió descarada a les influències foranes i una porta oberta a la penetració colonialista i és que al festival, amb un pressu-

post de 8 milions, hi van actuar grups estrangers com Blondie, Nico, Ultra Vox, Bijou, David Allen i Kevin Ayers però també grups catalans com l'històric Sirex, Crema Galilea, Akra, Música Urbana, la Big Band del Sindicat Musical de Catalunya, Gòtic, Atila i Borne i espanyols com Tequila i Teta Atòmica i Masturbadores Mongòlicas i la banda Trapera del Río. En total 19 actuants, que començaren a les cinc de la tarda del dissabte i acabaren al migdia del diumenge, amb pauses entre grup i grup, fet que va motivar que molta gent marxés passades les tres de la matinada, cansats d'esperar. La premsa va qualificar el Festival de deficient, tant per l'organització com per la desigual qualitat dels conjunts actuants i per l'actitud agressiva del públic, que sense pagar, més de la meitat, les 400 pessetes que valia l'entrada, no va parar de llançar ampolles i objectes a l'escenari. No en va, a diferència d'altres anys, la infermeria del Pla d'en Sala va haver d'assistir més de 50 persones per ferides produïdes per ampolles trencades

i pel consum de drogues i també per una ganivetada i una hemorràgia produïda per un avortament espontani.⁷⁹ Arran de tots aquests aldarulls, els organitzadors del Canet Roc 78 van ser novament multats pel Governador Civil de Barcelona amb mig milió de pessetes més, a conseqüència del "desordre públic i per haver permès el consum de gran quantitat d'estupefaents i begudes alcohòliques, la qual cosa provocà avalots i actes deshonestos i accions irrespectuoses contra els principis religiosos de molta gent".⁸⁰ Pau Riba va manifestar que van notificar l'aldarull tres vegades a la Guàrdia Civil, anant fins i tot personalment els organitzadors a la caserna de Canet, on se'ls va manifestar que no hi havia prou contingent per posar ordre i només se'ls va facilitar un número de telèfon, tot advertint-los però que, si hi trucaven, la guàrdia civil hi acudiria per carregar contra els assistents.⁸¹ Poc després del fracàs del Canet-Roc es parlà de la crisi del rock català. Els Canet-Rocs 1977 i 1978 havien estat deficitaris i ningú es plantejà reprendre un nou festival de rock.

Les Sis hores de 1979: allò que mai esdevingué

El juliol de 1978, en una entrevista a «El Maresme» La Trinca manifestava públicament que si la gent creia que el festival de les 6 hores havia de morir, el mataven i 1978 seria així l'última edició.⁸² Declaracions d'aquesta mena van fer que a principi de juny de 1979 Àngel Casas publicués a «El Correo Catalán» «Lo habrá este año? No lo habrá?. Antes, o sea hace unos pocos años, la decisión de organizarlo ni se planteaba. Lo había, salvo que la autoridad ordenara lo contrario. Estaba claro que tenía que haberlo. Para las dos últimas ediciones y la presente, la duda comienza desde el principio: "debe seguir celebrandose el Canet-cançó".⁸³ Des dels inicis, la gent que vivia les Sis hores tenia una sensació de triomf davant el règim repressiu del país. L'assistència als festivals tenia, entre els seus valors, prendre partit des de primera fila contra el franquisme amb la lluita política a través de la nova cançó. A partir de la mort de Franco i l'inici de la transició, les batalles polítiques no es van fer al carrer i els Festivals de Canet necessitaven urgentment d'altres al·licients per justificar la seva permanència. Es pensà que els al·licients més lògics eren els «musicals», però segons «El Correo Catalán» «fallaron el año pasado. Fallaron las dos figuras que hasta el momento polarizan más fuertemente la atención: Llach y Raimon. Y el resto de participantes, a excepción de Ramon Muntaner que utilizó Canet para presentar su nuevo disco, se limitaron a salir a recoger el aplauso sin aportar aliciente nuevo que se dice».⁸⁴ Periodistes i crítics musicals apostaven des de la premsa per convertir les Sis hores en un acte viu, atractiu, en un acte no de militant sinó d'amant de la música.⁸⁵ Tant és així que «Pebrots» apostà per fer d'aquella edició un Canet diferent, amb una obertura cap a gèneres més festius i així van contractar Sisa amb el

seu grup, a la Companyia Elèctrica Dharma, Ovidi Montllor, La Trinca⁸⁶ i d'altres, alhora que s'apostà pels cantautors de bandera com Llach i Raimon; tanmateix la impossibilitat de portar-los -Llach era de vacances a l'Egeu i Raimon no va acceptar participar atès que no cantava fins a l'octubre- l'organització va decidir portar a terme una iniciativa innovadora amb la incorporació de Joan Manuel Serrat al festival. Era, sens dubte, una proposta arriscada, atès que mai havia actuat a les Sis hores, perquè no s'acceptava cap cantant que fos bilingüe i menys com Serrat, que posseïa connotacions força contràries a les d'altres cantants de la cançó. Veient possibles opinions controvertides, els organitzadors es van reunir amb Joan Molas, mànager de Pi de la Serra, Maria del Mar Bonet, Marina Rossell, Joan Isaac, Pere Tàpies i Ramon Muntaner, per plantejar-li si els seus intèrprets prendrien part en el festival si Serrat actuava.⁸⁷ Segons La Trinca, Molas deixà passar el temps i no podent-lo localitzar es va haver de suspendre el Festival. D'altra banda Joan Molas va al·legar que no se li havia plantejat seriosament si Serrat actuaria o no al Canet-79. Tant és així que en una entrevista a El Correo Catalán⁸⁸ la Trinca feia públic que «este año no habrá festival de cançó en Canet. Preguntamos a los cantantes que iban a participar como en otras ediciones y nos encontramos con que Raimon no canta, Llach está por el Egeo, Molas hace más de ocho días que le hicimos una propuesta y no nos ha dado una contestación. Teniendo en cuenta que el festival debería hacerse dentro de tres semanas y que nosotros estamos muy cansados y vamos a irnos una días, hemos dejado de organizar el festival». I és que la organització de les Sis hores coincidia alhora amb el 10è aniversari de La Trinca com a grup i amb l'èxit del seu espectacle «Pel broc gros», amb representacions diàries al teatre Barcelona de la Ciutat Comtal, en un moment en què la Trinca havia traspassat el nivell de conjunt o grup musical per

convertir-se en un autèntic fenomen social català.⁸⁹ Alguns sectors van aprofitar la suspensió del festival per empènyer opinions crítiques sobre la nova cançó i la crisi que arrossegava i d'altres justificaven la suspensió de les Sis hores ja que els organitzadors temien una assistència baixa: «la cançó catalana no té raó d'ésser, perquè ja no cal organitzar actes amb un caire de reivindicació».⁹⁰

El periodista Jordi Garcia-Soler defensà a tothora «la convocatòria urgent, ni que sigui per evitar l'estroncament d'una experiència tan important i interessant com aquesta, sembla clar que enguany no hi haurà Sis hores de Cançó a Canet. Per això cal treballar de valent ja des d'ara mateix per assegurar-ne la celebració, l'any vinent, d'acord amb les necessitats dels temps actuals». Jordi Garcia-Soler era conscient que «deixar perdre un festival com les Sis Hores de Cançó a Canet era un luxe que òbviament no ens podem permetre. I la no celebració de l'edició d'enguany és ja un perill excessiu, al qual, dissortadament, sembla que no ens podem sostreure ja a hores d'ara».

Els enfrontaments de 1981

L'any 1978 Comediants van recuperar les festes del Carnestoltes a Canet amb més de 1000 persones, fet que es repetí amb més intensitat l'any 79. Conscient de l'increment de gent es preparà una gran festa amb tres punts: Odeon, on actuava l'Orquestra Plateria; el Salon Rosa, on hi havia en Circ «Cric» i la pista de bàsquet, amb la Cobra Cotofluix. Tres espais a fi d'evitar aglomeracions. Martí Coll explicava a la revista local «Plaça de la Llenya» que «en dos anys d'existència el carnaval de Canet ha passat d'unes mil persones a unes cinc mil i de seguir així arribarem a fer-ne unes «Sis hores»».⁹¹ La Cooperativa Cultural Odeon havia reobert el cafè-Teatre Odeon amb els diners del bar de les Sis hores anteriors i val a dir que la cosa bategava forta; aquell

mateix any es va crear el «Cinema més petit del món», es consolidava la Sala d'Exposicions Cap i Cua amb 60 artistes exposant durant l'any i per l'Odeon passaven Pau Riba, Gatto Pérez, Lluís Llach, Tete Montoliu, Jordi Sabater, Rapid Eye Moviment, Oscar Mas, Font Pubus Combo i d'altres, que de ben segur van tornar a engrescar la gent. Tant és així que, coincidint amb el desè aniversari dels primers certàmens, el grup cultural de la Cooperativa va decidir tirar endavant els preparatius per a celebrar els 10 anys de les primeres Sis hores. Es presentà la proposta a l'Ajuntament i l'alcalde, Antoni Cruanyes Becana, va convocar un ple extraordinari amb caràcter d'urgència per debatre si s'autoritzava o no la celebració del festival. Sis regidors van votar en contra (cinc convergents i un independent), dos a favor (del PSC) i 3 s'abstingueren (dos socialistes i un convergent). L'alcalde Antoni Cruanyes va defensar la negativa a cedir el permís emparant-se en una enquesta que la policia local havia realitzat entre els comerciants i entitats de la població. Segons Cruanyes, en aquells moments a Canet li mancava espai per a tanta gent i el poble era deficitari en serveis de seguretat i assistència. Ahora, l'alcalde de Canet al·legava que les motivacions que van donar lloc al naixement del festival, al crit de la llibertat i autonomia, ja no eren vàlids quan el país disposava ja d'institucions democràtiques.⁹² Els organitzadors van rebre amb mals ulls la denegació del permís i asseguraven que l'enquesta feta per la policia no era objectiva i que no es donava la informació exacta, assenyalant, per exemple, que la duració del festival no era de 72 hores com també es deia que durant aquest temps la població es veuria envaïda per una gran multitud de gent. Segons els organitzadors, a l'enquesta 75 botiguers digueren sí a la continuïtat dels festivals i 85 s'hi oposaren, registrant-se també abstencions. Alguns diaris dedicaren articles posicionant-se al costat dels organitzadors amb opinions com «el alcalde de Canet, utilizando como argumentación

INFORMACIO DE LES «SIS HORES DE CANÇO A CANET»

L'intent de celebració i posterior prohibició dels actes que aquest any havien de configurar el festival de les "Sis hores de canço" han estat notícia i polèmica a Canet aquests darrers dies. Els grups i persones que formem l'organització d'aquest festival, per tal de donar elements d'informació i valoració sobre aquest tema, hem volgut editar i distribuir aquest paper que ara tenim a les mans, esperant que serveixi per aclarir alguns punts que fins ara havien quedat oblidats o deformats.

La història comença fa uns mesos quan, un grup ampli comenta la possibilitat de celebrar novament les "Sis hores de canço", amb motiu de complir-se aquest estiu el desè aniversari del primer festival. S'elabora un programa atractiu, amb actes paral·lels a nivell de teatre, cinema, ball, animació, folklore... Tot plegat, una autèntica festa que haguéssim pogut disfrutar els canetencs de forma totalment gratuïta, ja que fins i tot l'entrada al Pla d'en Sala hagués estat lliure per la gent de Canet, tal com es va informar a l'Ajuntament. Per fer tot això calia una subvenció important que, després de diverses gestions, es va aconseguir de la Diputació de Barcelona. D'aquesta forma no s'havia de recórrer a les arques municipals, com acostuma a succeir en altres iniciatives d'aquest tipus.

Hi havia altres avantatges per a Canet en la celebració d'aquest projecte. Representava una important promoció pel nostre poble ja que hi hagués assistit —com en anys anteriors— la premsa, ràdio i televisió de tot Espanya i fins i tot de l'estranger, projectant positivament el nom de Canet a l'exterior. Hem de dir també que, tenint en compte que el promig mínim de diners que una persona

deixa en un cap de setmana és de mil pessetes, això significa que la celebració del festival hagués representat una entrada d'uns trenta milions de pessetes a Canet, a través del comerç local (en temps de crisi!), a més a més dels possibles beneficis del festival que haguessin estat destinats íntegrament a finalitats culturals.

Però tot això no ha estat possible perquè, de forma sorprenent, l'alcalde de Canet, Antoni Cruanyes, no ha autoritzat els actes programats, constituint-se en el primer alcalde de tot l'estat que —en temps de democràcia— prohibeix un festival, donant la peregrina excusa de que Canet no compta amb els serveis necessaris per atendre als 30.000 possibles espectadors. Això és cert: Canet no compta amb aquests serveis, com no els comptava quan els festivals de les "Sis hores" havien tingut fins i tot una assistència més massiva. Però això es soluciona fàcilment: creant de forma especial aquests serveis, tal com havia fet amb gran eficàcia l'anterior alcalde senyor Quirze Planet. Quan hi ha bona voluntat, tot es pot resoldre. Quan hi ha mala voluntat, hi ha tots els problemes del món.

para prohibir el festival de este año que la reivindicación ya está asumida por la Constitución, no hace más que imponer desde su cargo y su poder una nueva y quizá la más sorprendente medida coercitiva contra quienes querían manifestarse cantando en catalán» i fins i tot alguns periodistes s'atreviren a veure al darrera del permís una oposició a les activitats de l'Odeon ja que, des de feia temps els socis de la Cooperativa La Unió, propietaris de l'immoble, volien expulsar Comediants del recinte. Hi havia opinions, però, de tots gustos: «la impecabilidad democrática de la decisión, que si bien podía ser tomada por el alcalde quiso éste someterla a pleno extraordinario. Máxime cuando un sondeo previo efectuado entre los comerciantes y entidades de la población había manifestado una postura generalizada en favor de la no celebración (...). Si un consistorio mu-

nicipal toma una decisión, democráticamente, por mayoría de votos y precisamente sobre algo que afecta a esta población mismo, no es de patente democrática tratar con coacciones, campañas y comparaciones siempre odiosas de que vuelva sobre su decisión».⁹³

La revista local "Plaça de la Llenya", veient que la lluita mediàtica era portada pels grans diaris de Barcelona, també s'afegia intentant posar pau, dient que «els problemes de Canet han de ser resolts pels canetencs. La decisió presa pel batlle de Canet i recolzada pel Consell Municipal (...) és prou explícit. El que no resultaria tan clar és trencar el nostre tarannà liberal i democràtic i revenjar-se amb atacs i campanyes personals (...). El que avui no haguérm/hagueu coincidit en l'organització d'una manifestació d'esbarjo, no val pas per rompre, dividir i malmetre la nostra amistat. Aquesta sí és

important. Som els canetencs que a Canet hem de viure-conviure cada dia junts. I hem de conviure amb les nostres opinions diverses expressades i captingudes amb respecte i llibertat».⁹⁴

Malgrat les paraules de Plaça de la Llenya, la «Comissió Organitzadora de les Sis hores» va emprendre una campanya ofensiva demanant la dimissió de l'alcalde Cruanyes i com a contrapartida, l'equip de Govern municipal acusà la Comissió organitzadora de les Sis hores «de fomentar una campanya orientada en una clara i decidida voluntat de deteriorar la imatge personal del nostre Batlle Sr. Antoni Cruanyes» i rebutjaven que s'havia portat a terme una «alcaldada», sinó que «la norma habitual de tot l'equip és la consulta i el debat».⁹⁵

Malgrat tot, Antoni Cruanyes va haver d'encaixar una allau de crítiques de molts cantants, si bé la gent del poble es trobava dividida entre partidaris i detractors de l'opinió de l'alcalde de Canet. El Noticiero Universal, en un intent de voler captar què pensaven els canetencs, va fer una enquesta i va dir que «se ha creado una división de opiniones. Así, la propieta-

ria de calzados Renau se mostró contraria de la celebración del Festival porque otros años han robado en muchas tiendas, nos ensucian las calles y las playas. Alfons Sánchez y Agustín Vila consideraban en cambio, que el Festival tendría que hacerse; lo habían suprimido porque les ha dado la gana. Sergi Verdaguier, empleado de bar, se mostró a favor de la suspensión porque queda todo sucio» mientras que otros, con criterios parecidos a los ya expuestos prefirieron no hacer más comentarios sobre este tema e incluso permanecer en el anonimato».⁹⁶

Les Sis hores de 1981 s'havien d'haver celebrat el 18 de juliol d'aquell any, i des de feia mesos el grup cultural de la Cooperativa hi estava treballant. Malgrat la prohibició, un ampli nucli de gent, entre els quals hi figuraven els antics organitzadors dels Festivals i els que volien preparar-lo aquell estiu, no van voler deixar passar aquell desè aniversari i van organitzar una petita revetlla el 14 d'agost i, com a senyal de protesta tots els assistents portaven una enganxina de «llibertat d'expressió».

En motiu dels 10 anys es va editar un cartell de la Gioconda carica-

turitzada per Guillèn on se li afegí una guitarra amb les enganxines de les diferents edicions de les Sis hores i a la boca s'hi posà un traç censor per deixar constància de la prohibició del festival aquell any.⁹⁷ L'acte va ser presentat per l'actriu Maria Josep Arenós i després del sopar, el pastís del desè aniversari -amb les 10 espelmes- va ser bufat per Ovidi Montllor, l'únic cantant que va participar en totes les edicions de les Sis hores de Canet i que va fer extensiu que els festivals tornessin el proper any.

L'any 1982, però, els festivals de les Sis hores de Cançó a Canet passaren definitivament a la història. Els grans festivals d'estiu celebrats des de 1971, que s'havien convertit en la més important cita anual de la gent de la cançó catalana, deixaven enrera més de 50 hores de música, reivindicacions, sabotatges, intimidacions policials i d'oposició política, altrament però també deixaven passar l'última oportunitat perquè Canet de Mar continués essent la capital dels festivals catalans.

CARLES SÀIZ I XIQUÉS
historiador

¹ RIQUER, B. De: *Història...* Pàg. 225-226

² BARCON I PREVOSTI, J.: De "Els Setze Jutges" a las "Sis hores" de Canet. A: El Correo Catalán, 11 de març 1979 Especial/Domingo

³ Segons diu al butlletí CAU dels Minyons Escoltes Gules Sant Jordi de Canet de Mar. També a Carrer Ample, núm. 1 del febrer d'1965, els escoltes es dividien en diferents grups segons edats i sexes: llobatons (nois de 7 a 11 anys), Rangers (nois d'11 a 14), Pioners (nois de 14 a 17 anys) i Danies (noies de 7 a 11 anys), Noies guies (d'11 a 15 anys), Caravel·les (noies de 15 a 17 anys) i Solcs (noies i noies a partir de 17 anys)

⁴ CATÀ, J.; CLIMENT, S.; TORRENT, J.: Bartomeu Atmetller: una signatura que va valer molt. A: El Maresme. Del 14 al 20 de juliol del 1978, núm. 38

⁵ MAINAT, J.R.: Raimon i Pi de la Serra a Canet de Mar. Afeguts a la plaça jardó o la illa "Whight" del Maresme. A: Cau, núm. 1 Setembre 1970

⁶ SOLDEVILA, J.: La nova cançó (1958 - 1987) Balanç d'una acció cultural. L'Aixemador, Argenton, 1992

⁷ SOLDEVILA, J.: La nova cançó... p. 52

⁸ MAINAT, J.R.: Lluís Llach, el dia 10. A: El Correo Catalán, 23 de juny 1971

⁹ MAINAT, J.R.: Otro recital de Lluís Llach suspendido. A: El Correo Catalán, 30 de juny 1971

¹⁰ GARCIA SOLER, J.: A la búsqueda de nuestro propio Llach. A: Vibraciones. Setembre 1975, núm. 12

¹¹ GARCIA-SOLER, J.: Gran Festival de la "Nova Cançó" en Canet. A: El Correo Catalán, 7 setembre 1971

¹² Entre 1971 i 1973 es van organitzar a la Cova del Drac el festival "Promoció de noves Veus" com a plataforma als novells cantants catalans.

¹³ CASAS, A.: Las cinco horas de "cançó" en Canet. A: El Correo Catalán, 21 setembre 1971

¹⁴ MAINAT, J.R.: Pau Riba se presentará en Canet. A: El Correo Catalán, 30 octubre 1971

¹⁵ MAINAT, J.R.: Lluís Llach, en Canet. A: El Correo Catalán, 10 febrer 1971

¹⁶ MAINAT, J.R.: Reparición de Lluís Llach en Canet. A: El Correo Catalán, 16 febrer 1972

¹⁷ MAINAT, J.R.: Esta noche, Pi de la Serra canta en Canet. A: El Correo Catalán, 15 juliol 1972

¹⁸ MAINAT, J.R.: Canet, 36 hores de cançó i llibertat. Edifor, Barcelona 1977

¹⁹ MAINAT, J.R.: Todo acerca del Festival "Sis hores de Cançó de Canet". A: El Correo Catalán, 30 de juny 1973

²⁰ MANRESA, P.: El próximo día 31, las "Sis hores de la cançó a Canet". A: El Correo Catalán, 17 d'agost 1974

²¹ TRESSERRAS, J.: Se esperan 8.000 personas en las "sis hores de Cançó de Canet". A: Tele/Exprés, 22 d'agost 1974

²² VINADER, Xavier: Canet, el mini-wight de la "Cançó". A: El Correo Catalán, 8 de setembre 1974

²³ Aquell any, donades les previsions dels organitzadors, la Creu Roja va fer un desplegament espectaculars amb fins i tot un quiròfan de campanya, com a mesura preventiva.

²⁴ FABRE, J.: El sí de 30.000 jóvenes a la cultura catalana. A: El Correo Catalán, 15 de juliol 1975

²⁵ SARDÀ, X.: Las "Sis hores de cançó" y "Canet-Rock" en marcha. A: El Correo Catalán, 25 de juny 1975

²⁶ FABRE, J.: El Sí de 30.000 jóvenes a la cultura catalana. A: El Correo Catalán, 15 juliol 1975

²⁷ SARDÀ, X.: Quinta edición de las "Sis hores de Cançó a Canet". A: El Correo Catalán, 1 juny 1975

²⁸ AADD: El terreno de las "Sis hores de Cançó de Canet". A: El Correo Catalán, 10 juliol 1975

²⁹ SAGARRA, Juan de: Noticiero Universal, 16 juliol 1975

³⁰ PORCEL, B.: Cambios y dinámica. A: La Vanguardia, 18 de juliol 1975

- ³¹ SARDÀ, X.: *Canet de Mar: Ecos de les "sis hores"*. A: El Correo Catalán, 18 juliol 1975
- ³² AADD: *Lo más destacado: la corrección del público*. A: El Correo Catalán, 17 de juliol 1975
- ³³ AADD: *Ante las 12 horas de "Rock" de Canet*. A: El Correo Catalán, 26 de juliol 1975
- ³⁴ Se'n van fer dues edicions. En la primera, el 5 de juliol de 1975, durà cinc hores i només hi assistiren unes 2000 persones donada la competència del festival de Canet, que se celebrà sis dies després. A: SOLDEVILA, L.: *La nova Cançó (1958-1987). Balanç d'una acció cultural*. L'Aixernador, Argentona, 1992
- ³⁵ AADD: *Los festivales: Un interés comunitario*. A: El Ciervo, núm. 270, Octubre 1975
- ³⁶ AADD: *Lo de Canet de Mar ¿Cultura catalana?* A: Fuerza Nueva, núm. 454, 20 setembre 1975
- ³⁷ SOLDEVILA, L.: *La nova cançó (1958-1987) Balanç d'una acció cultural*. L'Aixernador Edicions, Argentona, 1992 p. 65
- ³⁸ Un milió es destinà a publicitat amb 4.000 cartells de 70x100, 4000 de 35x50, 20.000 programes de mà, 10.000 enganxines, 500 cartells 140x100, 5.000 cartes particulars, 2.000 mailings a premsa, ràdio, televisió, anuncis a diaris i revistes. A: BERENGUERAS, M.T. *La cançó se cita hoy en Canet*. A: El Correo Catalán, 24 juliol 1976
- ³⁹ SARDÀ, X.: *Optimismo para las "sis" horas de cançó a Canet*. A: El Correo Catalán, 25 de maig 1976
- ⁴⁰ MARTÍ, J.: *Las Sis horas de Cançó a Canet, de la Marina a la piscina, oiga*. A: El Correo Catalán, 29 de maig 1976
- ⁴¹ Opuscle del festival "Sis hores de cançó a Canet (1976).
- ⁴² SARDÀ, X.: *Sis hores de Cançó a Canet*. A: El Correo Catalán, 4 de juny 1976
- ⁴³ Pel que fa a l'Odeon Cinema, l'any 1969 s'acabà el contracte d'arrendament amb l'empresa Serra-mora i així, la junta prengué l'oferta de la cadena Fides amb un nou llogater per un termini de nou mesos. Passat aquest temps, l'any 1971 l'Ajuntament de Canet va llogar temporalment el local per a ús municipal i l'any 1974, Comediants va establir la seva residència a Canet i van començar a assajar al teatre de l'Odeon, fins que amb el gru'p cultural de la cooperativa es van proposar tornar a donar vida al local. Per portar a terme la iniciativa els membres de l'Odeon van treballar en el muntatge i els bars dels Festivals de les Sis hores i el Canet Roc, el benefici del qual –un milió– va servir per rehabilitar i adecentar l'Odeon. El 24 de desembre de 1977 van obrir el cafè i una setmana després van poder fer-ho amb el teatre. Amb tres anys, la cooperativa Odeon va promoure la projecció de més de quaranta pel·lícules, una vintena d'exposicions i gairebé un centenar d'actuacions entre el cafè i el teatre, amb és de cercaviles, comparses pel carrer, trobades de gegants i caps-grossos. A: SÀIZ, Carles: *El cooperativisme a Canet*. Edicions Els 2 Pins, Canet de Mar, 1995.
- ⁴⁴ MOLINÉ, EMILI A.: *Canet: Cançó, marxa i policia*. A: Avui, 25 de juliol 1976
- ⁴⁵ Entrevista a Enric Llauger Roca (24 de març 2000)
- ⁴⁶ Entrevista a Miquel Àngel Pascual (9 de maig 2000)
- ⁴⁷ Entrevista a Enric Llauger Roca (24 de març 2000)
- ⁴⁸ Alhora, dins del recinte hi havia, segons el regidor franquista Enric Llauger, guàrdia civil de país que vigilava els venedors de droga. Se'n van emportar cinc o sis de manera molt dissimulada. Amb un cop al cap semblava que anaven borratxos i cap a fora. (Entrevista a Enric Llauger 24 de març 2000)
- ⁴⁹ MOLINÉ, EMILI A.: *Exit de públic i deficiències elèctriques*. A: Avui, 25 de juliol 1976
- ⁵⁰ A l'opuscle editat l'any 1976 on hi havia reproduïdes totes les cançons hi constava que cantaria Es veu, Quatre rius de Sang, Qui ja ho sap tot, Cantarem la vida, Jo vinc d'un silenci, Sobre la por, T'adones, amic, Amanda, i Molt Lluny, per tan cal creure que no estava previst.
- ⁵¹ Segons publica MARTÍ, J.M.; BERENGUERAS, M.T.; SARDÀ, X.: *Canet: Isla de Libertad y democracia*. A: El Correo Catalán.
- ⁵² GABANCHO, P.: *Vivir la democracia en Canet*. A: Destino. Núm. 2026, juliol-agost 1976. Pàg. 31
- ⁵³ MOYA-ANGELER, J.: *"Canet Roc", el antifestival*. A: Destino Núm. 2027 setembre 1976.
- ⁵⁴ BERENGUERAS, M.T.: *Hoy, Canet Roc*. A: El Correo Catalán, 7 d'agost 1976.
- ⁵⁵ MOYA-ANGELER, J.: *De las 12 horas del Canet Roc sólo fueron autorizadas nueve*. A: Correo Catalán, 3 d'agost 1976.
- ⁵⁶ BERENGUERAS, M.T. *Hoy, Canet Roc*. A: El Correo Catalán 7 d'agost 1976.
- ⁵⁷ GARCIA-SOLER, J.: *"Canet Roc". La festa de la imaginació*. A: Avui, 10 d'agost 1976.
- ⁵⁸ SARDÀ, X.: *Repercusión local del Festival*. A: El Correo Catalán, 10 d'agost 1976.
- ⁵⁹ AADD: *Los cantantes condenan la sanción a "Les Sis hores"*. A: El Correo Catalán, 1 de setembre 1976.
- ⁶⁰ Correspon al 5 de setembre 1976.
- ⁶¹ SARDÀ, X.: *"Esta extraña multa no sabemos realmente de dónde ha venido"*. A: El Correo Catalán, 29 d'agost 1976.
- ⁶² MAS, X.: *A la memoria d'en Quirze Planet Fors* A: Nova Plaça de la Llenya. Fasc. 16, juliol 1994 Pàg. 17 ISERN, J.: *Records d'un bon alcalde, Quirze Planet i Fors (1973-1977)* A: Nova Plaça de la Llenya. Fasc. 16, juliol 1994 Pàg. 11.
- ⁶³ Al Consell de forces polítiques de Catalunya hi havia partits d'esquerra com Reagrupament Socialista, Convergència Socialista, Partit socialista d'Alliberament nacional i Partit Socialista Unificat, que restaren importància a l'Assemblea de Catalunya, integrada per els partits més moderats com Convergència Democràtica, Esquerra Democràtica, Unió Democràtica, Partit Popular, Partit Carlí, Esquerra Republicana i Front Nacional.
- ⁶⁴ MUNIESA, B.: *Dictadura y Monarquía en España. De 1939 hasta la actualidad*. Ariel, Barcelona, 1996.
- ⁶⁵ RISQUES, M. (Ed.): *Història de la Catalunya Contemporània*. Cap. 26: La Catalunya Autònoma. Portic-Enciclopèdia Catalana, Barcelona, 1999.
- ⁶⁶ AADD: *Les "Sis hores", amnistiades*. A: Avui, 14 de novembre 1976.
- ⁶⁷ AADD: *Un Canet pasado per agua*. A: Lecturas 5 d'agost 1977. Pàg. 70.
- ⁶⁸ ALBET, Maria: *Sis hores de cançó a Canet*. A: Avui, 11 d'agost 1977.
- ⁶⁹ No he localitzat xifres oficials dels organitzadors. Segons el diari AVUI (2 d'agost 1977) Jordi Garcia-Soler quantifica el nombre de persones en 9.000, tanmateix T. Artigas i Sol a "El Correo Catalán" (2 d'agost 1977) diu que van ser 12.000.
- ⁷⁰ GARCIA-SOLER, J.: *La crisi (?) dels festivals*. A: Avui 2 d'agost 1977.
- ⁷¹ No en van dir Sis hores de Cançó perquè segons els organitzadors "van ser les que fessin falta". A: Correo Catalán 15 de juliol 1978.
- ⁷² El grup cultural de la cooperativa "La Unió" de Canet va decidir habilitar els baixos de l'antiga cooperativa la Constància i el 20 de novembre de 1974 van obrir la sala d'exposicions "Cap i Cua". Durant molts anys va ser el centre local d'irradiació cultural amb conferències i exposicions pictòriques d'artistes d'arreu del món.
- ⁷³ GARCIA-SOLER, J.: *Cinquanta mil persones per la llibertat d'expressió*. A: Avui.
- ⁷⁴ CASAS, À.: *Propuesta: Un Canet aventurero*. A: El Correo Catalán, 1 de juny 1979.
- ⁷⁵ Va ser substituït IV Festival Rock i Internacional de Canet de Mar.
- ⁷⁶ AADD: *El Canet Roc com a símbol de canvi d'era*. A: Avui 26 d'agost 1978.
- ⁷⁷ LUJÁN, N.: *Atenerse a las consecuencias*. A: La Vanguardia 19 de setembre 1978.
- ⁷⁸ AADD: *El Canet Roc multat abans de celebrar-se*. A: Avui, 30 d'agost 1978.
- ⁷⁹ T.A.S.: *Aburrimiento general y poca calidad*. A: El Correo Catalán, 5 de setembre 1978.
- ⁸⁰ GARCIA-SOLER, J.: *Mig milió més de multa als organitzadors*. A: Avui, 21 d'octubre 1978.
- ⁸¹ Ibid
- ⁸² CATÀ, J.; CLIMENT, S.; TORRENT, J.: *La Trinca: «Potser aquest sigui l'últim Canet»* A: El Maresme. Del 14 al 20 de juliol 1978 Núm. 38.
- ⁸³ CASAS, À.: *Propuesta: un Canet aventurero*. A: El Correo Catalán, 1 de juny 1979.
- ⁸⁴ CASAS, À.: *Se acabó Canet*. A: El Correo Catalán, 23 de juny 1979.
- ⁸⁵ CASAS, À.: *Propuesta: un Canet aventurero*. A: El Correo Catalán, 1 de juny 1979.
- ⁸⁶ MALLOFRE, Alberto: *Sobre la polémica suspensión de las "Sis hores" de Cançó de Canet*. A: La Vanguardia, 22 de juliol 1979.
- ⁸⁷ Ibid
- ⁸⁸ AADD: *La Trinca y Serrat, recitales juntos* A: El Correo Catalán, 17 de juny 1979.
- ⁸⁹ CCJ: *Festa gran per a celebrar els deu anys de La Trinca*. A: Avui, 8 de juny 1979
- ⁹⁰ GARCIA-SOLER, Jordi: *De quina crisi parlen?* A: Avui, 26 de juliol 1979
- ⁹¹ COLL, Martí: *Carnaval d'enguany. Canet no pot ésser el carnaval de Barcelona*. A: La Plaça de la Llenya, Abril 1979
- ⁹² AADD: *El alcalde de Canet prohíbe las "Sis hores de cançó"*. A: El Correo Catalán, 18 de juny 1981
- ⁹³ *Canet o el ejercicio de la democracia*. Editorial. A: El Correo Catalán, 20 de juny 1981
- ⁹⁴ ROVIRA, J.: *Entorn a l'organització de Festivals Populares a Canet*. A: Plaça de la Llenya, juny 1981
- ⁹⁵ DOTRAS, Pere; ROCA, Josep; VILA, Jaume; PEDROLA, Ernest; VERICAT, Manel; POLAINO, Antoni: *Els regidors recolzen al batlle Sr. Cruañas*. A: Plaça de la Llenya, juliol 1981
- ⁹⁶ MOYA, J.: *En Canet crren que la oposició a Serrat hizo caer el festival*. A: El Noticiero Universal, 20 de juny 1981
- ⁹⁷ MAINAT, J.R.: *Canet va celebrar el desè aniversari de les "Sis hores"*. A: Plaça de la Llenya, Agost-Setembre, 1981